

Havi væntað at ein upp-gávan í andstöðu verður at avdúka tá sjúsk er í »perfida« handverkinum, og at lýsa hetta sjúsk soleiðis, at tað sæst uttan sjóneyku, ja við berum eygum. Og eg havi eisini sagt, at í tann munur segt, so skal tað verða gjørt.

Sama grunnlán í 1975 og 1981

Hvat er so um tað, Pauli Ellefsen ídag ber fram í staðin fyri.

Jú taka vit grunnarnar, har upphæddin er 381,7 mill. kr., so liggja av hesum 123 mill. kr. í landskassans likviditeti. Men tað er einki nýtt í hesum, hetta hevur altíð verið so. Eisini tey landsstýrisskeið, tá sambandsflokkurin sat í landsstýri. Tað var ikki av tilvild, at spurningur mín snúði seg um 1. jan 1975 tá sambandsflokkurin fór úr landsstýrinum og 1. jan. 1981 tá javnaðarflokkurin fór úr landsstýrinum.

Ein kendi jú svarið.

Í 1975 var grunnasaldoin 163,5 mill. kr. harav á bók ella nýttar til endamálið 111,7 mill. kr. meðan í landskassans likviditeti og brúktar vóru 51,7 mill. kr. ella 31,6%.

Í 1981 var grunnasaldoin 381,7 mill. kr. harav á bók ella nýttar til endamálið 258,7 mill. kr. meðan í landskassans likviditeti og brúktar vóru 123 mill. kr. ella 32,2%.

Í báðum ferum 32%. Støðan var sostatt júst tann sama, og var her tí eingin »sensatió« og einki nýtt.

Talið av milliónum er sjálvsagt eitt annað, men tað er figgjarglógin jú eisini, og tað eru upphæddirnar avsettar og brúktar til útygging við teim einstøku grunnunum jú eisini.

Grunnar við leypandi nýtslu

Nakrir grunnar hava altíð ligið í landskassans likviditeti og er ongantíð goldið inn í teir, tí landskassin á um ár nýtir peningin til endamálið beinanvegin, hetta er galdandi fyri vega- og lendingagrunnin og havnagrunnin. Taka vit bert hesar báðar grunnarnar, fæst beinanvegin ein stórur partur av forkláringini uppá tað økta krúnatalið í landskassans grúnataláni.

Hesar grunnar verður sum sagt vanliga ikki lagt eitt oyra í.

Støðan í teimum hevur verið:

Í 1975 Vega- og lendingagrunnur 3,9 mill. kr. Havnabygging 5,2 mill. kr.

Samanlagt 9,1 mill. kr.

Í 1981 Vega- og lendingagrunnur 18,8 mill. kr. Havnabygging 38,5 mill. kr.

Samanlagt 57,3 mill. kr. Bert ein munur uppá 46,2 mill. kr. sum parturin í landskassans likviditeti er øktur við. Samlaða økingin er jú bert 123-52 = 71 mill. kr. eftir seks árum har peninga virðið er minkað eini 60-70%.

Saldoin, sum bygt er fyri er vaksin úr 67,8 mill. kr. upp í 223,3 mill. kr., so hóast minni krónuvirði er investerað munandi meira hesi seinnu seks árin. Játaninar hava eisini verið so munandi størri.

Frammaná til Petur F. Christiansen?

Havi altíð hildið tað verið hóskandi at sýna loyaltit imóti fyrrverandi samstarvpartnarum. Eg kundi tí ongantíð luttaka í so keðiligum áløpum á mín góða samstarvsmann frá 1970 til 1975 Petur F. Christiansen, sum at siga, at uppruddingararbeiðið eftir hann var so stórt, at tað var sum at skumpa kvest. Menn minnst, at eg átalaði hetta ferð eftir ferð frá tingins talarapalli, sum Petur F. tá ikki slapp framat. Tá eg nú aftaná provokatióner Ellefsens greiði frá hvussu víður-skiftini vóru tá og vísi á, at í hesum er einki nýtt, so liggur í hesum eingin ábreiðsla til Petur F. Hann skuldi gera hetta, og eg meini framvegis, at Petur F. gjørdi einki skeivt, eins lítið og P. M. Dam og K. Djurhuus gjørdur náð skeivt í teim trøngu árunum 1967-68, tá skrivað varð um likviditetskreppu landskassans í hvørjum einasta Dagblaðið og 14-anda.

Tað, sum skeivt er, er at Pauli Ellefsen roynir at skapa sær eitt forhonds-alibi við at lýsa hetta sum nakað spildurnýtt.

Likviditetsstøðan í lötuni

Likviditetsstøðan í landskassanum hevur mangan verið hart spent hesi 10 árin, eg havi sitið í Tinganesi.

Beinanvegin í 1971 avtalaðu vit við stjórnina og tjóðbankan, at rætturin at trekkja uppá tjóðbankan skuldi vera 20 mill. kr. fast, og tær skuldu ikki niðurgjaldast eina ferð árliga, men soleiðis sum fløddi og fjarði í landskassanum.

Fyrst í 1975 var hesin rættur hækkaður upp í 50 mill. kr., hóast sambands-verið tá dúgliga talaðu um 40 kontantar milliónir í landskassanum. — Kortini vóru tá sum nevnt 51,7 milliónir læntar úr grunnunum.

Í 1980 var treknings-rætturin hækkaður upp í 100 mill. kr., og var hetta ikki lögdið. Øll vita, at krøvini til landskassan lutfalsliga vuku so nógv skjótari enn áður, tí vit fyri at halda vinnuhjólina malandi, máttu hækka stuðulin til fiskiflotan úr 20 mill. kr. árliga til 192 mill. kr. árliga eftir bert tveimum árum.

So verður sagt, at vit skuldu havt lagt upp fyri til hesa útreiðslu, sum tey oljuframleiðandi londini ferdu inn á okkum. So góð-ir spámenn vóru vit ikki — eins lítið og Pauli Ellefsen — at fleiri hundrad milliónir kundu verið lagdar upp fyri, men sanniliga bleiv lagt upp fyri og sanniliga blivu inntøkur útvegaðar.

Tað er bert soleiðis, at meðan stuðulsútreiðslurnar beinanvegin skulu gjaldast, so ganga vanliga mánaðir áðrenn inntøkurnar byrja at renna inn. Hetta hevur givið og gevur enn eitt stórt trýst á likviditeti. Tølini eru jú so veldug.

Men hampuligt hevur gingist, hjólini hava øll malið, so heldur enn skamm og last áttu vit rós uppiborið fyri at so væl er gingið í hond, og fyri at útlendingar hava havt slíkt álit á okkum, at teir hava verið við til at figgja okkara útygging hesi árin.

Vanliga hevur kassaroknskapurin sýnt yvirskot, og hevur hetta styrkt likviditetin, men seinastu tvey árin hevur hall verið uppá ávíkavist 2 og 28 mill. kr. Í verandi figgjarári verður helst eisini eitt hall, og ger hetta likviditetin trengri. Tað er tó einki lögdið í hesum, tí tingið hevur fleiri ferðir jattað stuðul til fiskivinnuna og samtykt útreiðslur, sum ikki hædd var tilkinn fyri á figgjarlógini. Slíkt má geva hall, og tá so hartil kemur, at fráfrarna landsstýri eins og undanfarin hevur tikið skattin við fullari upphædd í bujettleggjini, hóast ein veit, at sama árið ganga bert 85% inn, so kann likviditetstrýstið lættliga økjast, serliga um langar uppløgur samstundis eru.

Sambandsins tørvandi vitan

Sambandsflokkurin hevur atkvøtt fyri øllum hesum útreiðslum, ja í flestu førum haft yvirbótt afturat, so hann eigur sína fullu medaþyrgd fyri tí likviditetstrýsti, okkum av og á er fyri.

Og Pauli Ellefsen, tal-kønur sum hann er, og figgjarnevndarlimur, sum hann hevur verið, hevur sjálvsagt verið vitandi um alt hetta. Ja, hann hevur á um ár kunnað lisið uppstillig hesum viðvíkjandi

í landskassaroknskapinum.

Hann man halda tingmenn vera í so bláoygdar, tá hann nú roynir at lástast óviciandi, og tá hann nú sigur, at nýggja landsstýrið hevur so úr at gera við at kanna støðuna fyri at kunna fara út at læna, at teir als ikki hava tið til at smíða tey uppskot, sum lögtingið longu skuldi haft fingið at arbeiða við. Ein kann spyrja. Skuldu lángevararnir ikki hava hesar upplýsingar tá fráfrarna landsstýri lenti?

Men hetta er kanska roynd at fjala neyðareggið, sum er, at einasta sjálvs-kapta uppskotið, sum nýggja landsstýrið enn er komið við, er uppskotið um at hækka prisin á happadráttarsæðum úr 120 kr. upp í 160 kr. Ella er tað, sum eg nevndi at byrja við, vanliga kastingin við bløkum? Skuldsetingin av øðrum og lastingin av teirra arbeiði í eini desperatari vón um enn eitt stutt skifti at sleppa at spæla frispæl?

Men »den går ikke Granberg«.

479 »bluff-milliónir«

Hendan upproknanin av milliónum inntil 479 í svari Ellefsens lýsir betri enn annað, hvat Pauli Ellefsen kann fáa seg til, tá »hensigten helliger midlet«. Og »hensigten« er jú at lata talið 479 mill. kr. sveima og sleingjast í luftini inntil tað er tað, sum stendur eftir.

Hvat er tað so hann ger?

Jú, hann tekur fyrst tær 80 milliónirnar. Vit longu hava trekt í tjóðbankanum, og sigur, at vit skulu læna hesar einaferð afturat til at rinda tjóðbankanum. Men tá eru vit líka vitt sum sitt og støðan er øbroytt.

Hesar 80 milliónirnar skulu sostatt dragast frá teim 479, og vit eru á 399 milliónum.

Siðan tekur hann tær 123 milliónirnar, longu læntar úr grunnum og sigur, at tær skulu lænast ein-aferð enn — hóast tær als ikki skulu leggjast í grunnarnar komandi seks mánaðirnar — men aftur hesa ferð eru vit sostatt líka vitt sum sitt.

Hesar 123 milliónirnar skulu eisini dragast frá teim 399 og tá eru vit niðri á 276 milliónum.

Hesar stava frá eini likviditetsmeting, og hana kann ein tjakast um, men givið er, at hon er sett so nógv í ovara kant sum gjørligt.

Inntøkurnar eru mettar frá ósomu mánaðum í fjør við 10% hækking.

Útreiðslurnar til tað, stovnsleiðarar maksimalt kundu hugsa sær at brúkt hesar seks soltnastu mán-

aðirnar (inntøkurnar byrja vanliga at ganga rættuliga inn frá juli mánaða og frameftir). Men tað er jú eingin grund til at loyva hetta maksinala for-brúkið.

Givið er kortini, at hesar soltnu mánaðir verður — sum altíð — eitt likviditetstrýst, men tá eg enn ikki havi fingið loyvi at siggja metingina, ber mær illa til nágreiniliga at siga hvat likviditetskravið veruliga er. Leysliga vil eg meta, at tað liggur millum 150 og 200 mill. kr., helst nærri teimum 150.

Greiðir Pauli Ellefsen ikki hesa litlu uppgávu, so var alt reypið lítið vert.

Sanniliga er munur á 150 og teim 479, sum hanga skuldu eftir.

Skaðiliga avleiðingin

Negativa umrøðan í dag av okkara figgjarstöðu er framhald av teirri lastandi umrøð av okkara likviditetsstöðu, gjaldsjavna-halli og uttanlandsskuld, sum fólkatingsmaðurin Pauli Ellefsen bar fram í fólkatínginum í heyst.

Brot úr orðaskiftinum aftaná svar og aftursvar

Pauli Ellefsen nevndi, at Atli Dam í svari sinum hevði víggingið, at taltilfarið aftanfyrir tær 479 milliónirnar var korrekt, og avvisti, at teir stóru lángevararnir lögdu nakran dent á hvat hann, Pauli Ellefsen, segði á tingi ella í fólkatínginum.

Hann fastheldt, at hann, tann dagin hann tósaði um at læna hundradir av milliónum fyri at koma upp á null í landskassanum, hevði meint við likviditetin og at hann ikki hevði ætlað at geva fólk fatan av, at fráfrarna landsstýri hevði gjørt nakað óreiðiligt, sum kundi senda teir í geglið.

Eisini vildi hann vera við, at Atli Dam hevði váttað, at tá sambandið fór frá í 1975 lógu 40 kontantar milliónir í landskassanum, og at Atli Dam at enda hevði givið Demmus Hentze ein »ordiligan salut«.

Annars segði Pauli Ellefsen seg einans at hava fingið sett hesar 479 milliónirnar upp fyri at siga fólk sannleikan, tí tað stóð eitthvørt samfelag seg best við. Frá hansara siðu lá eingin tilsiktað agitatión í tølunum.

Atli Dam fastheldt í svari sinum, at Pauli Ellefsen í dag talaði um nakað heilt

Tá kendu vit beinanvegin, at hetta skaddi álit okkara millum útlenskar lángevarar, ið spurdu hvussu hetta samsvaraði við ta vitan, teir høvdu um okkara viðurskifti.

Einasta ábyrgdarloysi

Lat okkum sláa fast einaferð enn, her er einki ný-avdúkað ábyrgdarloysi annað enn tað, Pauli Ellefsen sjálvur bar fram í ljósið seinastu viku við at tala um hundradir av milliónum, sum vóru »horvnar« úr landskassanum. Alt er, sum tað hevur verið.

Við undantak av heilt fáum yvirtrekkum, sum tó seinni eru samtykt, eru allar útgjaldingar farnar fram sambært heimildum og krøvum frá lögtingi og figgjarnevnd, og tað er einki nýtt fyribrigdi, at grunnaogn liggur í landskassanum.

Og lat okkum einaferð enn sláa fast at fólkafløksfiggjamálaráðharrin og sambandsfiggjamálaráðharrin rúkku júst sama procenttali hesum viðvíkjandi, nevniliga 32%.

annað enn tað, hann talaði um, tá hann vildi skapa ta fatan hjá fólk at nakað var spinnandi galið í figgjarviðurskiftinum og um-sitingini. Hann endurtók, at tað, Pauli Ellefsen vildi við teim 479 milliónunum, var at skapa missálið á teir fráfraru og veita sær sjálvum undanfærslu og umbering um hann fór at koma sær í trupulleikar figgjarliga. Tær 479 milliónirnar vóru »fiktivar« og óverunligar, so sum Pauli Ellefsen eisini vígdekk, tá hann segði, at tær skuldu álikavæl ikki lænast. Harvið vóru tær jú óneyðugar, og skuldu sostatt bert standa í vitan fólksins sum prógv um ábyrgdarloysi teirra fráfraru.

Atli Dam avvisti, at hann hevði góðtikið taltilfarið aftanfyrir tær 479 milliónirnar, tí hann hevði júst sagt, at hann kendi tað ikki, men at hann leysliga metti, at tá tær 80 og tær 123 milliónirnar vóru trektar frá, so bleiv talan um munandi minni tøl enn 276 milliónir, kanska heldur 150 mill. kr. ella millum 150 og 200 mill. kr.

Heldur ikki kundi Atli Dam viðganga, at hann hevði váttað, at 40 mill. kr. lógu í kassanum í 1975, hann segði seg ongantíð

Framhald á síðu 15